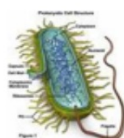

22.10.20

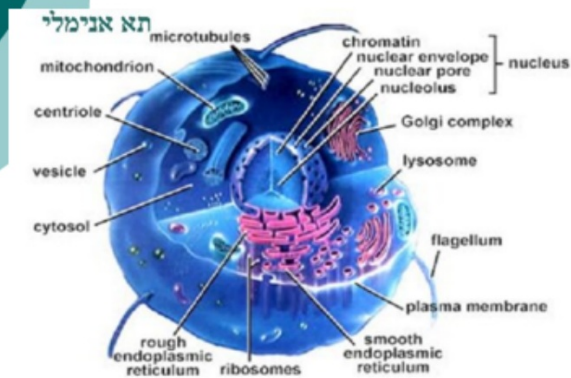
מצגת אברוני התא

שאלות על המצגת בהמשך השיעור

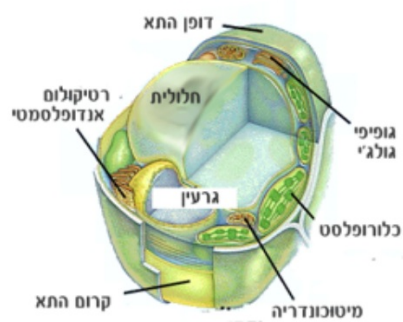

תא חיידק

אברוני התא

תא אנימלי

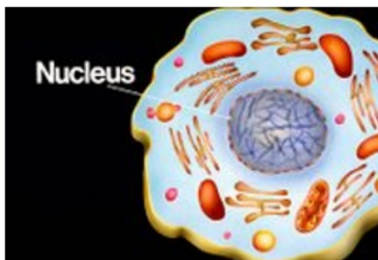

בלהה גלעד

גרעין התא

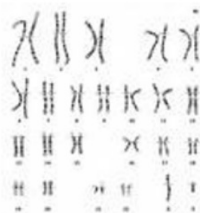
תפקיד

- אחראי על כל התהליכים המתרחשים בתא
- אחראי על חלוקת התא
- אחראי על העברת התכונות התורשתיות לדור הבא

מבנה

- האברון הגדול והבולט בתא
- צורתו כדורית
- בתוכו מבנים הנקראים כרומוזומים (לבני אדם יש 46 כרומוזומים), הבנויים ממולקולת DNA
- סביב הגרעין קיים קרום הגרעין

בלהה גלעד

כרומוזומים

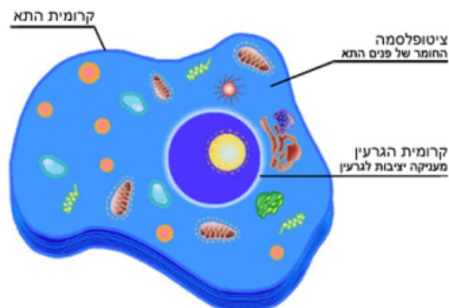
ציטופלסמה (ציטו – תא, פלסמה – נוזל)

מבנה

- מכילה כ- 90% מים ובתוכם מומסים סוכרים, שומנים, חלבונים, מלחים וויטמינים
- ממלאת את כל נפח התא
- נמצאת בתנועה מתמדת

תפקיד

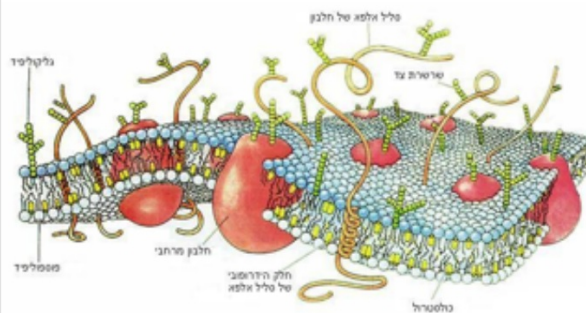
- מכילה את כל אברוני התא וחומרים מסיסים הדרושים לתא
- מאפשרת את קיום כל התהליכים המתרחשים בתא

בלהה גלעד

תפקיד

- http://www.youtube.com/watch?v=Qgsf_UJcfBc

מיטוכונדריה (ביחיד – מיטוכונדריון)

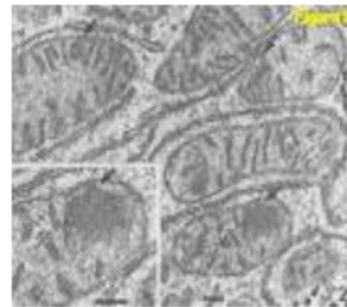
מבנה

- אברונים דמויי מקלות קצרים
- מוקפים קרום כפול
- בחלק הפנימי יש מערכת קרומים מקופלים
- על הקפלים הפנימיים ערוכים אנזימי חימצון, השייכים לתהליך הנשימה התאית

תפקיד

- בהם נערך השלב הסופי של תהליך הנשימה התאית – תהליך הפקת האנרגיה בתא

תחנת הכח של התא.

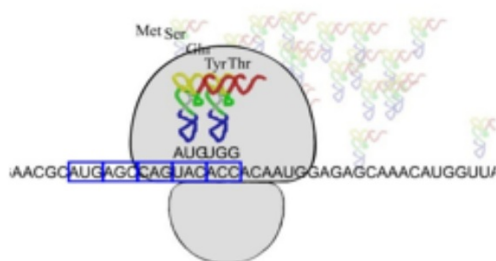

בלהה גלעד

ריבוזומים

תפקיד

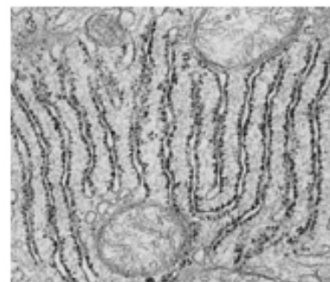
- בית חרושת לייצור כל חלבוני התא

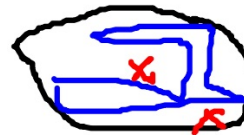

<http://www.youtube.com/watch?v=ssBi01I0X-E&feature=related>

מבנה

- גופיפים כדוריים מאד קטנים
- בנויים שתי תת יחידות (קטנה וגדולה)
- מכילים **RNA** וחלבונים
- רובם צמודים לרשת האנדופלסמטית

רשת אנדופלסמטית

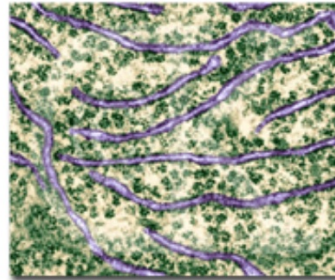
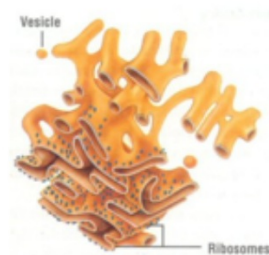
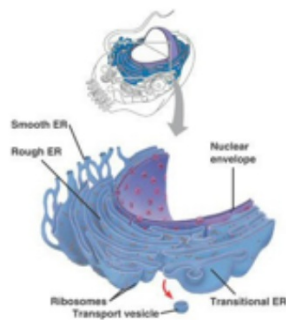
(אנדו – פנימי, פלסמטית – נוזלית)

תפקיד

- הפרדה ומידור בין תהליכים שונים בתא, המתרחשים בזמנית באזורים שונים בתא

מבנה

- מערכת מסועפת של קרומים בתוך התא
- רשת אנדופלסמטית חלקה – בלי ריבוזומים
- רשת אנדופלסמטית מחוספסת – עם ריבוזומים

בלהה גלעד

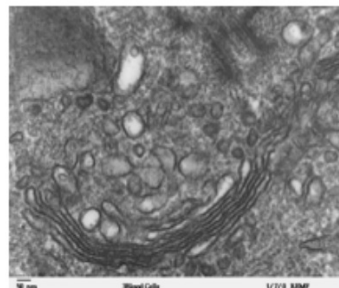
מערכת (אברון) גולג'י

תפקיד

- עיבוד חומרים בתא
- אגירת חומרים שונים
- הפרשת חומרים שאין בהם צורך בתא

מבנה

- מערכת שלפוחיות או קרומים בעלי דפנות כפולים, וללא ריבזומים

בלהה גלעד
עד כאן - 18.10.20

22.10.20

דופן תא - רק בתא צמחי

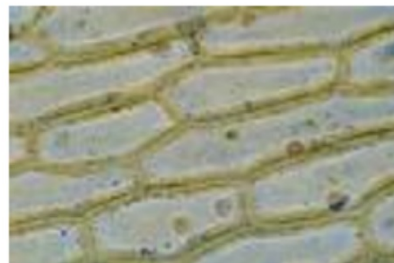
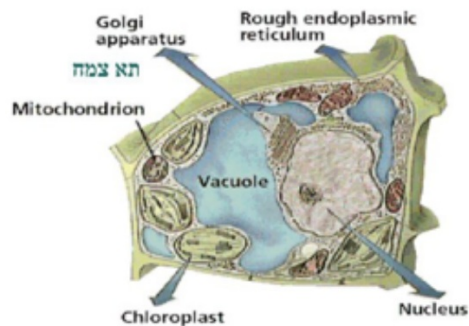
תפקיד

- נותן לתא צורה קשיחה
- שומר על נפח קבוע של התא
- הגנה על תכולת התא
- בררני במידה מסויימת

מבנה

- עבה יותר מהקרום וקשיח
- מקיף את הקרום מצידו החיצוני
- עשוי תאית (צלולוז)

תאית -
רב סוכר

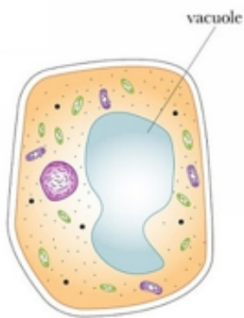

בלהה גלעד

חלולית (וקואולה) - רק בתא צמחי

תפקיד

- הפרשת עודפי מים של התא וקליטתם בעת הצורך
- מאגר מומסים
- יש חלוליות בהן מומסים פיגמנטים (צבענים) שונים

מבנה

- איזור גדול במרכז התא, שתופס את מרבית נפח התא
- דוחקת לשוליים את האברונים
- מכילה מים ומומסים (מלחים וחומרים אורגניים)

בלהה גלעד

פלסטידות - רק בתא צמחי

יש בתא הצמחי 3 סוגי פלסטידות:
(פלסט - מעצב, בעל צורה)

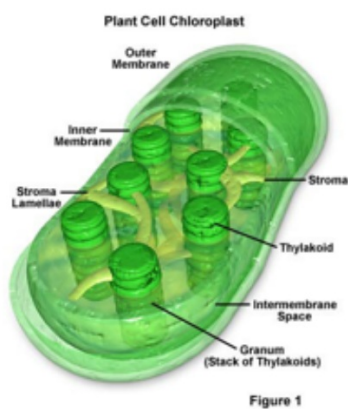
- כלורופלסטידות (כלור - ירוק) - ירוקות
 - כרומופלסטידות (כרום - צבעוני) - בצבעי אדום, כתום, ורוד, סגול, צהוב
 - לאוקופלסטידות (לאוקו - לבן, חסר צבע) - חסרות צבע, שקופות
- לא בבוחן

כלורופלסטים

כלורופלסטידות - רק בתא צמחי

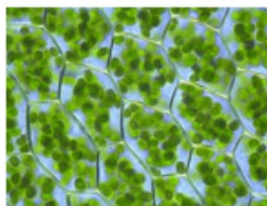
תפקיד

- הכלורופיל קולט את האור ובכלורופלסט מתבצע תהליך הפוטוסינתזה

מבנה

- אברון זעיר בעל צורה מוארכת
- מצידו החיצוני עטוף קרום כפול
- בחלקו הפנימי יש נוזל חסר צבע (סטרומה) ומבנים דמויי מטבעות (גרנה)
- מכיל כלורופיל
- נמצא בכל חלקי הצמח הירוקים

כרומופלסטידות - רק בתא צמחי

תפקיד

- בעלי כותרת של פרחים – מושך מאביקים
- בפירות – מושך בעלי חיים שיפיצו את הזרעים

מבנה

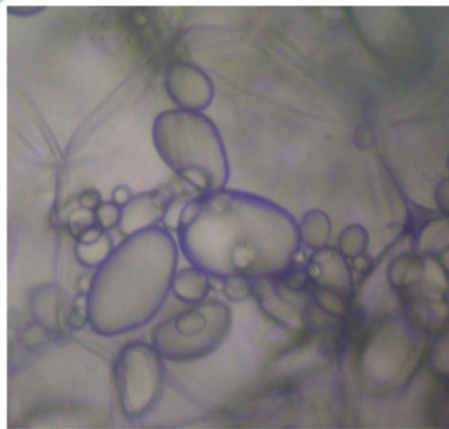
- אברון זעיר בדרך כלל בעל צורה עגולה
- מכיל פיגמנטים בצבעים שונים: אדום, כתום, צהוב, סגול, ורוד
- נמצא בפירות, עלי כותרת של פרחים ובחלקי צמח צבעוניים

לאוקופלסטידות - רק בתא צמחי

תפקיד

- משמש לאגירת עמילן – חומר תשמורת

מבנה

- פלסטיד חסר צבע, שקוף
- מכיל עמילן
- בעל מבנה מעגלי
- נפוץ בפקעות תפוחי אדמה

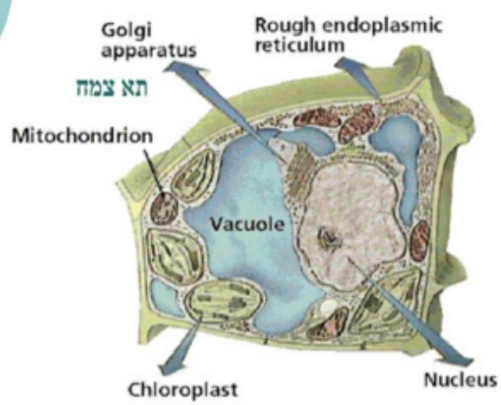
עמילן - רב סוכר.

בלהה גלעד

תאים

תא צמחי

תא אנימלי (בעל חיים)

בוחן תירגול 2 - מבנה התא

<https://lo.cet.ac.il/player/?task-f2150407-bbb2-462f=b29c-932de2164df7>

המשך נושא ההומיאוסטאזיס

בגופם של יונקים ועופות יש מנגנון פיזיולוגי - פנימי לשמירה על טמפרטורת גוף קבועה. יש הרבה דוגמאות להומיאוסטאזיס. דוגמא ראשונה - שמירה על טמפרטורת הגוף טמפרטורת הגוף היא: 37°C . קצת יותר או קצת פחות.

לפעמים הטמפרטורה בגוף גבוהה יותר - בזמן מחלה.

שינוי בטמפרטורה לטמפרטורה גבוהה מדי או טמפרטורה נמוכה מדי - זוהי **מחלה** - הפרה של ההומיאוסטאזיס.

מה קורה בגוף שלנו כאשר חם מאד?

הגוף מקרר את עצמו. איך?

הרגשת צמא.

הזעה

מה קורה בהזעה?

שיעורי בית

1. מה קורה בהזעה? מה זה הזעה?

2. מה קורה בגוף שלנו כאשר קר מאד?

איך עונים? **במודל**. אפתח מטלה במודל.

לענות בקצרה עד יום ראשון. **עד כאן - 22.10.20**